

Palestina

Säkerhetsläget i Gaza och gränsövergången i Rafah

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Palestina - Säkerhetsläget i Gaza och gränsövergången i Rafah

2021-04-29, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2021.

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

1	Inledning.....	5
1.1	Tidigare versioner.....	5
1.2	Metod.....	5
1.3	Bakgrund om Gaza.....	6
1.4	Den humanitära situationen.....	6
1.4.1	Den humanitära situationen för barn.....	8
2	Säkerhetsläget.....	9
2.1	Aktörer.....	9
2.1.1	Israeliska säkerhetsstyrkorna.....	9
2.1.2	Hamas.....	9
2.1.3	Palestinska islamiska jihad (PIJ).....	9
2.1.4	Salafister.....	10
2.2	Konfliktutvecklingen sedan 2018.....	10
2.3	Typer av våldsincidenter.....	13
2.3.1	Raketbeskjutningar mot Israel från palestinska grupper.....	14
2.3.2	Israeliska luftangrepp.....	15
2.3.3	Israeliska beskjutningar i åtkomstbegränsade områden (ARA).....	15
2.4	Offer för konflikten.....	16
2.4.1	Palestinska dödade i Gaza.....	16
2.4.2	Palestinska skadade i Gaza.....	17
2.4.3	Israeliska dödade.....	18
2.4.4	Israeliska skadade.....	19
2.4.5	Konfliktaktörernas övergrepp mot civilbefolkningen.....	19
2.5	Analys och bedömning av säkerhetsläget.....	20
3	Gränsövergången i Rafah.....	22
3.1	Bakgrund om Rafah.....	22
3.2	Rafah 2020-2021.....	23
3.3	Analys och bedömning av Rafah.....	25
	Källförteckning.....	26
	Elektroniska källor.....	26
	Otrycka källor.....	32

1 Inledning

Denna rapport handlar främst om säkerhetsläget i Gaza men även om möjligheten att resa in och ut via gränsövergången Rafah som ligger mellan Gaza och Egypten. Det finns även en kortare sektion om den humanitära situationen i Gaza och även specifikt den humanitära situationen för barn.

Rapporten utgör ett underlag till rättsligt ställningstagande på beställning av Migrationsverkets migrationsrättsenhet. Den innehåller uppdaterad information om säkerhetsläget men överlappar delvis med Lifosrapporten, *Situationen i Palestina – Västbanken och Gaza* från 2019. Den tidigare rapporten kan med fördel läsas parallellt med denna rapport gällande både säkerhetssituationen och Rafah, inte minst för ytterligare detaljer om Rafahs in- och utreseprocedurer samt kring den humanitära situationen där Lifos 43126 är mer utförlig.

Informationen i denna rapport är framförallt hämtad från öppna källor men en intervju har även gjorts med svenska polisens återvändandesambandsman i Kairo. Därtill har Migrationsanalys haft e-postkorrespondens med den israeliska människorättsorganisationen Gisha. Vi har också använt oss av information från en intervju som vi utförde i februari 2019 i Tel Aviv med *European Union Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point* (EUBAM Rafah)

1.1 Tidigare versioner

Det finns ingen tidigare version av denna rapport. Den senaste rapporten där säkerhetsläget, den humanitära situationen och Rafah-övergången tas upp anges nedan.

Version	Titel	Datum	Lifos rapportnummer
1.0	Situationen i Palestina – Västbanken och Gaza	2019-05-22	43126

1.2 Metod

I denna rapport har vi främst undersökt säkerhetssituationen i Gaza med fokus på faktorer av relevans för den rättsliga bedömningen av säkerhetsläget, som görs av Migrationsverkets rättsavdelning. Därför beskrivs aktörer, konfliktutvecklingen, typer av konfliktrelaterade våldsincidenter, offer för konflikten inklusive antalet civila dödade och skadade i den mån uppgifter finns. Även konfliktaktörernas övergrepp mot civilbefolkningen beskrivs.

Statistik avseende ovan nämnda faktorer utgör ofta viktig data för att bedöma konfliktens intensitet och påverkan på civilbefolkningen, men bör generellt hanteras med varsamhet. Migrationsanalys har hämtat statistiken över incidenter från *The Armed Conflict Location & Event Data Project* (ACLED), från *B'Tselem* som citeras i *United States Department of States* (USDOS) rapportering om de mänskliga rättigheterna, från *The Meir Intelligence and Terrorism Center* och FN:s humanitära organ i det palestinska området, OCHA. Statistiken över antalet offer för konflikten är också hämtade från OCHA, men kompletterande uppgifter gällande *March of Return* finns publicerade av FN, som dock bör läsas med försiktighet då deras ursprung är oklart.

Gaza utgör ett mycket begränsat område, varför konfliktens geografiska utbredning inte har varit av relevans för rapporten.

1.3 Bakgrund om Gaza

Gaza är ett mycket tätbefolkat område med en befolkning på drygt 2 miljoner på en yta av 365 km², och med en av världens snabbast växande befolkningar.¹ Gaza styrs av den militanta gruppen *Hamas*, till skillnad från Västbanken som styrs av den Fatah-ledda *palestinska myndigheten* (PA). Gaza står under israelisk blockad sedan Hamas maktövertagande av Gaza år 2007, vilket innebär att Israel kontrollerar alla land-, luft- och havsgränser förutom den i söder mot Egypten (*Rafah*). De kontrollerar också in- och utförsel av varor och personer, vilket även inkluderar sjukvårdsmaterial och mediciner.²

Flera militära konflikter/krig mellan Israel och Hamas har utspelats i Gaza sedan Hamas maktövertagande: 2008/2009, 2012 och den senaste år 2014. Våldsamheterna i samband med March of Return 2018-2019 har lett till det största antalet dödade och skadade sedan 2014 års krig.³

Samtidigt pågår konflikten mellan Fatah och Hamas och trots flera försök till försoningar har rörelserna ej lyckats enas.⁴ I februari 2021 enades dock Fatah och Hamas om att hålla parlaments- och presidentval 22 maj respektive 31 juli 2021.⁵

För mer bakgrund kring Palestina och Gaza hänvisas till [Situationen i Palestina – Västbanken och Gaza](#).

1.4 Den humanitära situationen

Internationella organisationer har i olika rapporter uttalat sig om den humanitära situationen i Gaza som beskrivits som ohållbar, och att Gaza kommer bli obebodlig och riskera total ekonomisk kollaps. Gazas svåra humanitära situation är främst en följd av den israeliska blockaden, vilken bl.a. medför restriktioner på införsel av varor och material och får negativ påverkan på Gazas ekonomi. Återkommande väpnade sammandrabbningar mellan Israel och Hamas samt andra väpnade palestinska grupper orsakar materiella skador och mänskliga offer.

¹ Britannica, *Gaza Strip – Introduction and Quick Facts* samt *Geography*, 2020-09-10, [url](#) (Hämtad 2021-03-08)

² Migrationsverket, Lifos, *Situationen i Palestina – Västbanken och Gaza*, 2019-05-22, s. 36–38, [url](#) (Hämtad 2021-03-08); Utrikespolitiska Institutet (UI), Landguiden (betaltjänst), *Palestina – Geografi och klimat*, 2020-01-28, [url](#) (Hämtad 2021-03-08); UI, Landguiden, *Palestina – Modern historia*, 2021-02-24, [url](#) (Hämtad 2021-03-08)

³ Migrationsverket, Lifos, s. 48 – 50.

⁴ Migrationsverket, Lifos, s. 9.

⁵ UI, Landguiden (betaltjänst), *Palestina – Kalendarium*, 2021-02-09, [url](#) (Hämtad 2021-03-23); UI, Landguiden (betaltjänst), *Palestina*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2021-03-23). President Abbas har suttit vid makten i Västbanken sedan 2005, hans mandat gick ut 2009 men inget presidentval har hållits sedan dess varför han suttit kvar vid makten. Hamas vann parlamentsvalet år 2006 och en samlingsregering bildades år 2007 som dock inte blev långvarig. Abbas utsåg en ny premiärminister och regering på Västbanken och Hamas tog kontroll över Gaza under våldsamma former. Interna stridigheter där cirka 300 personer dog utspelade sig framförallt i Gaza mellan Fatah-kontrollerade säkerhetsstyrkor och Hamas (se mer i Migrationsverket, Lifos, s. 7).

Därtill påverkar konflikten mellan Hamas och Fatah den humanitära situationen i Gaza negativt; PA har vid olika tillfällen infört restriktioner gentemot Hamas som påverkar Gazas elförsörjning, sjukvård samt utbetalning av löner till före detta PA-anställda.⁶ Situationen har också förvärrats av reserestriktionerna från och till Gaza från Egypten och Israel, vilket gjort det väldigt svårt att ta sig därifrån under många år (se [kapitel 3](#)).⁷ Coronapandemin är en ytterligare försvårande omständighet i ett redan allvarligt humanitärt läge.⁸

Arbetslösheten i Gaza är runt 50 procent, en av de högsta i världen. Fattigdomen är också mycket hög och runt 80 procent av alla hushåll i Gaza får någon form av bidrag.⁹ Mellan 65 och 75 procent av befolkningen är palestinska flyktingar, varav en halv miljon bor i flyktingläger med dåliga levnadsförhållanden. Gaza har också en mycket ung befolkning som till hälften utgörs av barn med behov av skola, vård och omsorg.¹⁰ Större delen av vattnet i Gaza är odrickbart och måste renas, och tillgången på elektricitet är också begränsad. Under 2020 hade Gaza i genomsnitt elektricitet 13 timmar per dygn men detta varierade under året och som lägst hade Gaza endast 4 timmars elektricitet om dagen.¹¹

Därtill är sjukvårdssystemet i Gaza mycket ansträngt. Blockaden medför restriktioner för införsel av sjukvårdsutrustning och mediciner, och den begränsade eltillgången gör att sjukhusen måste använda generator. Gaza har en ung befolkning med många nyfödda och små barn som har extra stora vårdbehov. På grund av återkommande konflikter finns många patienter med skottskador att behandla, vilket kräver mer vård. Det höga antalet skadade under March of Return innebar en stor påfrestning på sjukvården i Gaza. Många patienter har även kroniska sjukdomar. Avancerad vård, såsom cancervård, kan inte fås i Gaza utan dessa patienter remitteras till sjukhus i framförallt östra Jerusalem, Israel eller Egypten. Gaza har också de högsta nivåerna av psykisk ohälsa i östra Medelhavsregionen.¹²

År 2020–2021 har den redan prekära humanitära situationen förvärrats av covid-19-pandemin. FN:s hjälporgan för palestinska flyktingar, UNRWA, har varnat för att Gazas sjukvårdssystem riskerar att kollapsa om antalet covid-19 fall ökar.¹³ Gazas enda laboratorium har inte haft kapacitet att testa alla misstänkta covidfall, och brist på testutrustning har gjort testningen ännu svårare. I början av april 2021 rapporterades fler än 75 000 bekräftade fall och ca 650 döda, vilket också var en 100-procentig ökning av antalet covidfall i Gaza under en sjudagarsperiod.¹⁴

⁶ Migrationsverket, Lifos, s. 36–38

⁷ Migrationsverket, Lifos, s. 36

⁸ Unicef, *State of Palestine - Humanitarian Situation Report, End of Year 2020*, 2021-01-20, [url](#) (Hämtad 2021-04-22)

⁹ World Bank, *West Bank and Gaza - Assistance Strategy for the period FY18-21*, [url](#) (Hämtad 2021-04-19)

¹⁰ Migrationsverket, Lifos, s. 36

¹¹ OCHA, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators*, [url](#) (Hämtad 2021-04-20); Arab News, *Virus lockdown brings new misery to long-suffering Gaza*, 2020-08-29, [url](#) (Hämtad 2021-04-26)

¹² Migrationsverket, Lifos, s. 41–42

¹³ Al Jazeera, *Israel blockade inflaming Gaza's COVID-19 crisis: Report*, 2021-02-03, [url](#) (Hämtad 2021-03-09); Reuters, *Gaza receives COVID vaccines from UAE, helped by Abbas rival*, 2021-02-21, [url](#) (Hämtad 2021-03-09)

¹⁴ Gisha, *Surge in COVID cases in the Gaza Strip*, 2021-04-07, [url](#) (Hämtad 2021-04-21); Al Jazeera, 2021-02-03

Den 21 februari mottog Gaza sina första 20 000 doser av det ryska corona-vaccinet *Sputnik* från Förenade arabemiraten. Vårdpersonal och personer över 55 år har börjat få vaccin och cirka 27 000 personer har fått en första dos vaccin och 8 000 har fått båda doserna. Totalt har Gaza tagit emot 81 600 doser genom utländska donationer eller vaccin som PA köpt, men det är långt ifrån vad Gaza behöver för att kunna vaccinera sin befolkning på två miljoner.¹⁵

1.4.1 Den humanitära situationen för barn

Den svåra humanitära situationen som pågått länge har en stor påverkan på barn och barnfamiljers välbefinnande. Mer än en miljon barn i Gaza har allvarligt begränsad tillgång till basala tjänster. Minst 500 000 barn har begränsad tillgång till rent dricksvatten och skolorna i Gaza jobbar i dubbla skift för att kunna erbjuda utbildning till det stora antalet barn. Barnens tillgång till sjukvård påverkas bl.a. av att Israel kräver tillstånd för utresa ur Gaza för specialiserad vård.¹⁶ Väntetiderna kan vara långa för att få tillstånd, och tillstånd kan också nekas av de israeliska myndigheterna.¹⁷

De flertaliga militära väpnade konflikterna, den senaste år 2014, samt ett instabilt säkerhetsläge över tid har resulterat i konfliktrelaterade dödsfall och skadade. I kriget år 2014 dog nästan 500 barn och många barn skadades eller förlorade familjemedlemmar.¹⁸ I samband med March of Return dödades 46 barn och över 8 800 skadades.

Säkerhetssituationen har också påverkat barnens psykosociala välbefinnande.¹⁹ Cirka 250 000 barn var i behov av psykosocialt stöd innan March of Return började. År 2020 behövde 22 500 ytterligare barn stöd för dålig mental hälsa, orsakad av våldsamheterna kring March of Return.²⁰ En studie från år 2020 på över 1 000 barn i Gaza visade att 42 procent hade måttlig eller akut posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Av barnen som ingick i undersökningen hade 55 procent upplevt minst en traumatisk händelse i livet och cirka hälften av dessa händelser var krigsrelaterade. Studien menar att situationen i Gaza är ovanlig på grund av att barn i stor utsträckning utsätts för krigsrelaterade trauman på daglig basis och på grund av en konflikt som pågått under en sådan lång tid.²¹

Coronapandemin har förstås även påverkat barnens situation. I samband med att Gaza försatts i "lock down" under perioder har även undervisningen ställts in eller ställt om till digital undervisning, samtidigt som internetuppkoppling ofta är dålig i Gaza.²²

¹⁵ Reuters, 2021-02-21; Gisha, *Surge in COVID cases in the Gaza Strip*, 2021-04-07, [url](#) (Hämtad 2021-04-21). Enligt Gisha har sex olika organisationer lämnat in en begäran till Israels högsta domstol och krävt att Israel förser befolkningen på Västbanken och Gaza med vaccin eftersom det är deras skyldighet som ockuperande stat att göra så enligt internationell rätt. Israel är också den stat i världen som kommit längst i vaccineringen av sin egen befolkning.

¹⁶ Unicef, 2021-01-20; Migrationsverket, Lifos, s. 36

¹⁷ Migrationsverket, Lifos, s. 43–44

¹⁸ Migrationsverket, Lifos, s. 46; UN, 2020-04-06

¹⁹ Unicef, *State of Palestine – Child Protection* (odaterad), [url](#) (Hämtad 2021-04-22)

²⁰ UN, 2020-04-06

²¹ El-Khodary, Basel, Samara, Muthanna och Askew, Chris, "Traumatic Events and PTSD Among Palestinian Children and Adolescents: The Effect of Demographic and Socioeconomic Factors" i *Front Psychiatry*, 2020:11:4, [url](#) (Hämtad 2021-04-26)

²² Al Jazeera, *Gaza children struggle with studies during COVID-19 lockdown*, 2020-10-16, [url](#) (Hämtad 2021-04-26); The National, *Schools close in Gaza amid Covid-19 surge*, 2021-04-07, [url](#) (Hämtad 2021-04-26); Unicef, 2021-01-20

På grund av begränsade möjligheter att resa in och ut under reserestriktionerna med anledning av pandemin och att koordineringen mellan palestinska och israeliska myndigheter legat nere, har barn dött i väntan på att få vård utanför Gaza.²³

2 Säkerhetsläget

2.1 Aktörer

2.1.1 Israeliska säkerhetsstyrkorna

De israeliska säkerhetsstyrkorna, *Israeli Defence Forces* (IDF), var utstationerade längs med gränsstängslet under March of Return-protesterna med order om att använda skarp ammunition mot demonstranterna (vilket resulterade i många dödade och skadade).²⁴ IDF vid Gaza består framförallt av krypskyttar, stridsvagnar och soldater. Flygvapnet medverkar i flygbombningar av Gaza.²⁵

2.1.2 Hamas

Hamas har varit i konflikt med Israel sedan rörelsen tog över Gaza år 2007. De grundades 1987 av medlemmar av det Muslimska brödrskapet i Palestina. Ismail Haniyeh har sedan maj 2017 varit chef för Hamas politbyrå. Sedan februari 2017 är Yahya Sinwar chef för Hamas i Gaza och valdes om för ytterligare en mandatperiod i mars 2021.²⁶ Hamas väpnade gren kallas al-Qassambrigaderna. Information i israelisk media från IDF menar att Hamas år 2021 har 30 000 väpnade män, varav ca 400 marint tränande kommandosoldater med tillgång till sjöminor, ca 7000 raketer, 300 pansarvärnsmissiler, 100 luftvärnsmissiler och ett dussintal drönare.²⁷

2.1.3 Palestinska islamiska jihad (PIJ)

Gruppen bildades 1981 och har Israels förstörelse som mål. Deras väpnade gren heter al-Qudzbbrigaderna. Palestinska islamiska jihad stöds av Iran och de har starka band till Hizbollah. Rörelsen utför återkommande raketbeskjutningar mot Israel.²⁸ De sägs ha ungefär samma vapenarsenal som Hamas.²⁹

²³ Save the Children, 'Denial of health care outside Gaza is a death trap for children': Save the Children, 2020-07-29, [url](#) (Hämtad 2021-04-26)

²⁴ The Times of Israel, *Israel deploys snipers, tanks as Palestinians begin protests along Gaza border*, 2018-04-06, [url](#) (Hämtad 2021-03-10)

²⁵ France 24, *Israel, Palestinians wage worst Gaza aerial clashes since 2014 war*, 2018-11-13, [url](#) (Hämtad 2021-03-25); The Times of Israel, *Israeli jets strike Hamas in Gaza after armed drone attack*, 2019-09-08, [url](#) (Hämtad 2021-03-25); Euronews, *Israeli warplanes strike Gaza in retaliation for failed rocket attack*, 2020-12-26, [url](#) (Hämtad 2021-03-25)

²⁶ Britannica, *Hamas*, 2019-01-17, [url](#) (Hämtad 2021-03-12); Al Monitor, *Hamas' Gaza leader reelected in internal election*, 2021-03-10, [url](#) (Hämtad 2021-03-12)

²⁷ The Times of Israel, *Senior IDF commander says Hamas has 30,000 men, 7,000 rockets, dozens of drones*, 2021-02-11, [url](#) (Hämtad 2021-03-10); The Times of Israel, *IDF completes underground anti-tunnel barrier surrounding Gaza*, 2021-03-05, [url](#) (Hämtad 2021-03-10)

²⁸ Australian National Security, *Palestinian Islamic Jihad*, [url](#) (Hämtad 2021-03-10); BBC News, *Israel-Gaza sees surge of cross-border violence*, 2020-02-24, [url](#) (Hämtad 2021-03-10)

²⁹ The Times of Israel, 2021-02-11.

2.1.4 Salafister

Salafistiska grupper har funnits i Gaza sedan mitten av 2000-talet och utför emellanåt raketattacker mot Israel, men tros även ligga bakom självmordsattacker inne i Gaza.³⁰ Hamas har under det senaste decenniet genomfört tillslag mot dessa grupper. Detta beror delvis på Hamas relation med Egypten som vill begränsa den Islamiska staten och andra salafistiska grupper närvaro i Sinai, som angränsar till Gaza.³¹

Vid sidan av dessa grupper har palestinska civila spelat en stor roll för konfliktdynamiken genom March of Return, se mer i kapitlet nedan.

2.2 Konfliktutvecklingen sedan 2018

I Gaza har flera militära konflikter mellan Israel och Hamas utspelats sedan Hamas maktövertagande av Gaza år 2007, varav den senaste år 2014. Det har därtill förekommit militär aktivitet i form av israeliska luftangrepp och räder samt raketskjutningar från Hamas eller Palestinska islamiska jihad samt salafistiska grupper i Gaza. Under 2018 eskalerade säkerhetsläget återigen i samband med de återkommande protesterna i Gaza som påbörjades den 30 mars 2018 och skedde längs stängslet mot Israel. Protesterna gick under namnet *Great March of Return* och syftet var att protestera mot den elvaåriga Gazablockaden och dess humanitära konsekvenser, mot Israels ockupation av Västbanken, det amerikanska beslutet att erkänna Jerusalem som Israels huvudstad samt för palestinska flyktingars rätt att återvända.³²

Demonstrationerna var arrangerade av civilsamhället och skedde framförallt på fredagar då uppemot tusentals palestinier samlades vid gränsstängslet. Hamas har dock haft inflytande över demonstrationerna och periodvis uppmuntrat protesterna och vid andra tillfällen försökt hålla folk borta från dem för att inte provocera Israel vid tider av förhandlingar. Protesterna var oftast fredliga men inkluderade även våldsamheter, som försök att forcera stängslet mot Israel, kastande av molotovcocktails, brinnande däck eller andra föremål såsom brinnande drakar och ballonger. Våldsamheterna eskalerade även till och från med raketbeskjutningar in i Israel från palestinska väpnade grupper samt flyganfall från Israel in i Gaza.³³

Protesterna möttes av Israel med beskjutningar, ofta med skarp ammunition, även i situationer där demonstranterna inte utgjorde någon påtaglig risk för de israeliska säkerhetsstyrkorna. Detta ledde till ett relativt stort antal skadade och dödade palestinier, i alla fall initialt. Israel har också anklagats av flera människorättsorganisationer och av en FN-utredning för att ha använt övervåld mot demonstranterna (se mer under 2.4.5).³⁴

³⁰ Middle East Institute (MEI), *Disrupting a delicate status quo: The Hamas crackdown on Salafi-jihadists*, 2019-10-22, [url](#) (Hämtad 2021-03-10); Al Monitor, *Gaza explosions leave Hamas exposed*, 2019-09-03, [url](#) (Hämtad 2021-03-10)

³¹ Migrationsverket, Lifos, s. 58, 68–69

³² Ibid., s. 48–49

³³ Migrationsverket, Lifos, s. 49–50; Home Office, *Report of a Home Office Fact-Finding Mission Occupied Palestinian Territories: freedom of movement, security and human rights situation*, mars 2020, s. 56, [url](#) (Hämtad 2021-03-29); Commissariat Général Aux Réfugiés et aux Apatrides (CGRS), *COI Focus, Territoire Palestinien - Gaza Situation Sécuritaire*, 2020-10-05, s. 9, [url](#) (Hämtad 2021-03-09)

³⁴ Human Rights Watch (HRW), *World Report 2020: Israel and Palestine – events of 2019*, 2020-01-14, [url](#) (Hämtad 2021-03-23); Amnesty International, *Israel and Occupied Palestinian Territories 2019*, 2020-02-18, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

Protesterna kulminerade den 14 maj 2018 då 60 palestinier dödades av israeliska säkerhetsstyrkor. År 2018 uppvisade det högsta antalet incidenter och offer för konflikten i Gaza sedan konflikten 2014.³⁵ Enligt den israeliska människorättsorganisationen B'Tselem dödades IDF år 2018 totalt 190 palestinier i samband med protesterna, vilket inkluderade 41 barn. Av de 190 var 149 fredliga demonstranter.³⁶

Under sommaren 2018 började palestinier skicka in brinnande drakar och ballonger över stängslet mot Israel som orsakade eldsvådor och brände ner över 2 000 hektar mark på den israeliska sidan om stängslet.³⁷

En inofficiell vapenvila framförhandlades mellan Israel och Hamas under hösten 2018 där Hamas skulle försöka dämpa protesterna och de brinnande drakarna och ballongerna i utbyte mot att Israel lättade på blockaden. Trots detta skedde flera säkerhetsincidenter under hösten 2018 mellan Israel och palestinska väpnade grupper, b.la. i november då Hamas upptäckte en israelisk operation inne i Gaza, vilket ledde till en tillfällig våldseskalering som deskalerade efter egyptisk medling.³⁸

Protesterna och den israeliska responsen i form av beskjutningar fortsatte in i 2019 även om intensiteten generellt var lägre än 2018 eftersom det oftast deltog färre personer i protesterna än tidigare. Dock resulterade de fortfarande i skadade och döda palestinier, om än påtagligt färre än 2018. Enligt den israeliska människorättsorganisationen B'Tselem dödades år 2019 totalt 38 personer i samband med protesterna och majoriteten av dessa var fredliga demonstranter.³⁹

Våldincidenterna i form av raketbeskjutningar och israeliska luftangrepp fortsatte även under 2019. I mars 2019 sköts två raketer från Gaza mot Tel Aviv. Israel bombade därefter ett hundratal mål inne i Gaza som svar på detta, varefter ytterligare raketer sköts mot Israel. Detta var första gången sedan 2014 som Tel Aviv nåddes av raketer från Gaza, men hindrades av Israels antimissilsystem.⁴⁰

De främsta eskaleringarna mellan Israel och palestinska väpnade grupper år 2019 skedde därefter i maj respektive november. Gaza drabbades också av en självmordsattack från salafistiska grupper i slutet av augusti där tre poliser dödades.⁴¹

Stridigheterna i maj utbröt efter att Israel skjutit och dödat demonstranter under March of Return och palestinska väpnade grupper i en hämndaktion skjutit och skadat israeliska IDF-soldater. I gengäld utförde Israel ett luftangrepp mot en Hamas-postering vilket dödade två

³⁵ Migrationsverket, Lifos, s. 49–52; Britannica, *Gaza Strip – Conflict with Israel*, 2020-09-10, [url](#) (Hämtad 2021-03-08)

³⁶ United States Department of States (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2018 - Israel, Golan Heights, West Bank, and Gaza - West Bank and Gaza*, 2019-03-13, s. 64, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

³⁷ CGRS, s. 9; BBC News, *How kites and balloons became militant weapons*, 2018-07-12, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

³⁸ Migrationsverket, Lifos, s. 51; International Crisis Group, *Rebuilding the Gaza Ceasefire*, 2018-11-16, [url](#) (hämtad 2021-03-19)

³⁹ Home Office, s. 58; USDOS, *Israel, West Bank and Gaza 2019 Human Rights Report*, 2020-03-02, s. 58, [url](#) (Hämtad 2021-03-23)

⁴⁰ Migrationsverket, Lifos, s. 51–52

⁴¹ Al Monitor, *Gaza explosions leave Hamas exposed*, 2019-08-30, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

personer. Detta resulterade i sin tur i ett stort antal raketbeskjutningar från palestinska grupper mot Israel då runt 600 raketer avfyrades. Fyra civila israeler dödades i dessa och flera hundra skadades. Israel svarade med flyganfall som dödade 23 palestinier och skadade över 150. Enligt uppgifter från CNN ska åtta av de dödade palestinierna ha tillhört PIJ:s väpnade gren al-Qudsbrigaderna.⁴²

I november dödades en högt uppsatt befälhavare inom Palestinska islamiska jihad och hans fru i Gaza, samtidigt besköts en annan PIJ-befälhavares hem i Syrien, vilket b.l.a. dödade dennes son. Detta utlöste en intensiv raketbeskjutning gentemot Israel. Israel svarade med luftangrepp mot Gaza i vilka ca 30 palestinier dödades.⁴³

Under november månad ställdes protesterna in tre veckor i rad. Den 26 december 2019 tillkännagav samordningskommittén för Great March of Return att de veckovisa demonstrationerna skulle upphävas under tre månader och återupptas vid årsdagen av protesternas början: 30 mars 2020. Demonstrationerna ställdes troligen in på grund av framgångar i samtalen med Israel om en mer permanent vapenvila. Fram till årsskiftet skedde demonstrationerna bara en gång per månad och vid speciella tillfällen. Den sista demonstrationen under 2019 skedde den 27 december med det lägsta antalet deltagare sedan starten.⁴⁴

Under större delen av 2020 ställde Hamas in demonstrationerna på grund av coronapandemin.⁴⁵ Protester skedde istället främst genom brinnande drakar och ballonger. I augusti 2020 skedde en eskalering av våld i Gaza efter att palestinska grupper inklusive Hamas flugit in ytterligare brinnande ballonger och drakar. Hamas ställde samtidigt krav på att Israel skulle uppfylla villkoren som man kommit överens om i vapenvilan 2018, som skulle innebära flera lättnader i blockaden av Gaza. Israel svarade istället med ökade restriktioner, t.ex. att begränsa tillgången till bränsle och elektricitet samt begränsa fiskezonen för Gaza.⁴⁶

En informell vapenvila slöts 31 augusti 2020 mellan Hamas och Israel efter medling från Egypten och Qatar. Detta följde på några veckor av stridshandlingar där Israel nästan dagligen bombade mål i Gaza som svar på de brinnande ballonger och raketer som skjutits in i Israel. Vapenvilan innebar att Israel lättade något på blockaden mot Gaza, t.ex. utvidgad fiskezon och återinförsel av vissa varor såsom bränsle, i utbyte mot lugn vid gränstängslet mot Israel.⁴⁷

⁴² HRW, 2020-01-14; HRW, *Gaza: Unlawful Attacks in May Fighting*, 2019-06-12, [url](#) (Hämtad 2021-03-30); CNN, *Israel-Gaza violence: 600 rockets fired from Gaza, Israel responds with airstrikes*, 2019-05-05, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁴³ Freedom House, *Freedom in the world 2020: Gaza Strip*, 2020-03-04, [url](#) (Hämtad 2021-03-29); BBC News, *Israel kills top Palestinian Islamic Jihad militant in Gaza*, 2019-11-12, [url](#) (Hämtad 2021-03-29).

⁴⁴ Middle East Monitor, *Gaza halts Great March of Return for three months*, 2019-12-07, [url](#) (Hämtad 2021-03-30); Haaretz, *Organizers Suspend Gaza Border Protests, Signaling Exploration of Long-Term Truce*, 2019-12-26, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁴⁵ CGRS, s. 9

⁴⁶ HRW, *World Report 2021: Israel and Palestine*, 2021-01-13, [url](#) (Hämtad 2021-03-30); BBC, *Israel warns of Gaza escalation over balloon and rocket attacks*, 2020-08-21, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁴⁷ UI, Landguiden (betaltjänst), *Palestina – Kalendarium*, 2020-08-31

I september 2020 skrev Israel, Förenade arabemiraten och Bahrain under ett normaliseringsavtal vilket utlöste protester i Gaza City samt raketbeskjutningar från palestinska grupper i Gaza.⁴⁸

Efter några månader av lugn, sköts den 25 december 2020 två raketer in i Israel. Israel svarade med luftangrepp mot Hamas-relaterade byggnader, vilket resulterade främst i materiella skador men även flera skadade palestinier.⁴⁹

Under januari till mars 2021 har situationen i Gaza varit relativt lugn men i januari genomförde Israel luftanfall mot Gaza efter att raketer skjutits därifrån, tydligen av misstag.⁵⁰

En allvarligare våldseskalering skedde dock i slutet av april. Våldsamheter blossade upp i östra Jerusalem sedan Israel förbjöd folksamlingar av troende muslimer att samlas runt en av ingångarna till gamla stan, Damaskusporten. Sammandrabbningar skedde i Jerusalem mellan palestinier och radikala israeler och israelisk polis vilket resulterade i skadade och arresterade palestinier men inga dödsfall.⁵¹

Ett stort antal raketer avfyrades i solidaritet med palestinerna i Jerusalem från Gaza, totalt ca 45 stycken. Israel svarade med ett begränsat antal flygbombningar i Gaza samt varnade Hamas, som de håller ansvariga för att raketbeskjutning från Gaza, för en större vedergällning om raketerna skulle fortsätta.⁵² Israel har också dragit in den palestinska fiskezonen⁵³ utanför Gazas kust.⁵⁴ Samtidigt tillät Israel återigen folksamlingar vid Damaskusporten den 25 april för att lugna protesterna i Jerusalem.⁵⁵

2.3 Typer av våldsincidenter

En graf för perioden 1 januari 2018 till början av 2021 från ACLED visar en tydlig nedgång av konfliktrelaterade incidenter fram till början av 2021.⁵⁶

⁴⁸ Middle East Eye, *Palestinians stage 'day of uprising' against normalisation deal between Israel, UAE and Bahrain*, 2020-09-15, [url](#) (Hämtad 2021-03-25)

⁴⁹ United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *Gaza Strip: Snapshot, December 2020*, 2021-01-22, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁵⁰ OCHA, *Gaza Strip: Snapshot, January 2021*, 2021-03-01, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁵¹ AP News, *Jerusalem tension triggers Gaza-Israel fire exchange*, 2021-04-25, [url](#) (Hämtad 2021-04-27); Dagens Nyheter, *Kravallerna sprider sig till Gaza och Västbanken*, 2021-04-24, [url](#) (Hämtad 2021-04-27)

⁵² Al Jazeera, *More arrests in Jerusalem as rockets fired from Gaza*, 2021-04-25, [url](#) (Hämtad 2021-04-28); The Guardian, *Gaza militants fire rockets after clashes flare in Jerusalem*, 2021-04-24, [url](#) (Hämtad 2021-04-27)

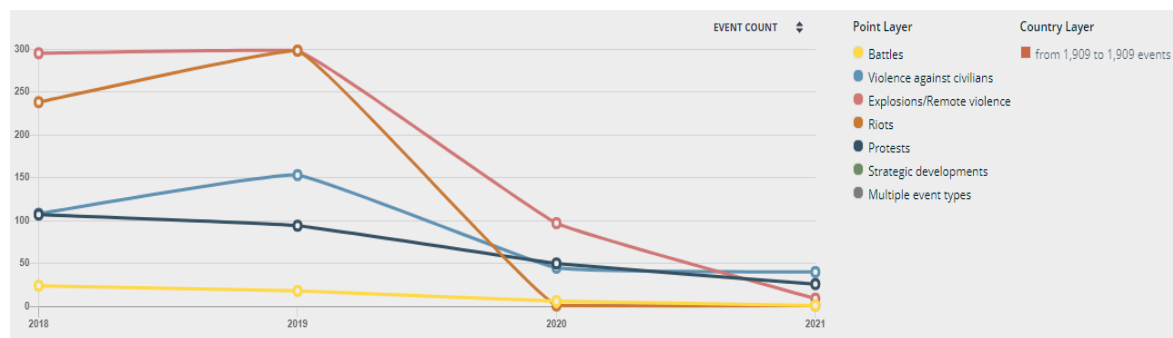
⁵³ Vilken Israel kontroller och bestämmer räckvidd för och beroende på relationerna utvidgar eller minskar.

⁵⁴ The Times of Israel, *Hamas warns Israel will 'bear the consequences' of closing Gaza fishing zone*, 2021-04-26, [url](#) (Hämtad 2021-04-28)

⁵⁵ The Times of Israel, *In bid to stem violent protests, police allow crowds at Old City's Damascus Gate*, 2021-04-25, [url](#) (Hämtad 2021-04-28)

⁵⁶ Stridigheter (*battles*) definieras av ACLED som en våldsam interaktion mellan två politiskt organiserade väpnade grupper vid en given tidpunkt och plats. Våld mot civila (*violence against civilians*) innebär våldsamma händelser där en organiserad väpnad grupp med vilja utövar våld mot oväpnade. Explosioner/fjärrvåld (*explosions/remote violence*) beskrivs som ensidiga våldsamma händelser där redskapet för våldet skapar asymmetri genom att möjligheten för målgruppen för våldet att besvara våldet fråntas. Protester (*protests*) består av demonstrationer där deltagarna inte använder sig av våld även om våld används

Bild 1: Incidenter i Gaza 1 januari 2018 till början av 2021

Källa: ACLED

ACLED gör en uppdelning av incidenter i stridigheter, våld mot civila, explosioner/fjärrvåld, protester och upplopp. Av grafen framgår att explosioner och fjärrvåld står för den största delen av våldincidenterna, följt av upplopp. I explosioner och fjärrvåld inkluderas israeliska luftangrepp, beskjutningar/artilleri/missilattacker samt, mer sällsynt, självmordsattacker som inträffar i Gaza.⁵⁷

ACLED:s kategorier av incidenter är inte helt ändamålsenliga i fallet Gaza, och i grafen ovan framgår inte heller aktörerna. Istället är Migrationsanalys bedömning att kategorierna av incidenter nedan de mest relevanta, nämligen raketbeskjutningar från palestinska väpnade grupper mot Israel, israeliska luftangrepp samt israeliska beskjutningar i åtkomstbegränsade områden (*Access Restricted Areas*). Dessa är de mest förekommande typerna av våldincidenter som sker i Gaza. Därtill kommer de beskjutningar som skett i samband med March of Return, som beskrivits ovan och som också tas upp under 2.4.5.

2.3.1 Raketbeskjutningar mot Israel från palestinska grupper

Enligt israeliska *The Meir Intelligence and Terrorism Center* skedde 1 119 raketbeskjutningar eller granatkastningar gentemot Israel av palestinska grupper år 2018. År 2019 ökade de till 1 403 incidenter. En tydlig nedgång skedde enligt samma källa 2020, då siffran för januari till oktober var 187.⁵⁸

Avvikande statistik presenteras av israeliska myndigheter som menar att palestinska militanta grupper i Gaza avfyrat cirka 1 150 raketer och granatkastare mot Israel under år 2018 och

mot dem. Upplopp (*riots*) är våldsamma händelser där demonstranter eller en mobb använder sig av metoder såsom stenkastning, förstörelse av egendom eller andra metoder. Se mer i ACLED, *About ACLED*, (odaterad), [url](#) (hämtad 2021-03-11)

⁵⁷ ACLED, *Data Export Tool* (åtkomstbegränsad), [url](#) (Hämtad 2021-03-10).

⁵⁸ The Meir Intelligence and Terrorism Center, *News of Terrorism and the Israeli Palestinian Conflict (Oct 14-20, 2020)/ Rocket and mortar shell fire, 2020-10-21*, [url](#) (Hämtad 2021-03-23)

1 340 stycken under 2019.⁵⁹ Raketerna orsakar en del dödsfall (se mer under 2.4.3.1) och skadade och ofta materiella skador. Många hindras av israeliskt antimissilsystem.⁶⁰ Mellan mars och december 2018 skickades även flygande ballonger och raketer mot Israel som orsakade nära 2 000 bränder som förstörde mer än 2 000 hektar land i Israel.⁶¹

2.3.2 Israeliska luftangrepp

Gaza utsätts regelbundet för israeliska luftangrepp. Ofta är det byggnader som bombas, men även personer. De sker ofta som hämndaktioner efter att palestinska väpnade grupper skjutit raketer mot Israel. Enligt uppgifter bombas IDF mål som förekommer på en lista över terroristmål, men denna är inte alltid uppdaterad varför misstag begås och civila ibland dödas i dessa attacker.⁶² I november 2019 ska nio medlemmar av en familj ha dödats av misstag i ett luftangrepp.⁶³

År 2018 genomförde de israeliska säkerhetsstyrkorna 865 luftangrepp mot Gaza. Dessa, tillsammans med beskjutningar från stridsvagnar, dödade 27 palestinier enligt B'Tselem, varav minst 7 var civila. Enligt Israel tillhörde 17 av dessa palestinska väpnade grupper.⁶⁴ År 2019 genomförde IDF 579 luftangrepp mot mål i Gaza, vilka tillsammans med beskjutningar från israeliska stridsvagnar ska ha dödat 66 palestinier det året.⁶⁵ Inga uppgifter om antalet attacker för 2020 eller 2021 finns att tillgå i dagsläget, men ingen person ska ha dödats under 2020 eller under januari och februari 2021 i israeliska luftangrepp.⁶⁶

2.3.3 Israeliska beskjutningar i åtkomstbegränsade områden (ARA)

De åtkomstbegränsade områdena ARA (*Access Restricted Areas*), utgörs av områden ca 300 meter in i Gaza nära stängslet mot Israel samt av områden i havet utanför Gazas kust som Israel anser utgör en buffertzona.⁶⁷ Områdets utbredning kan dock variera, eftersom Israel bestämmer dess omfattning och vid givna tillfällen utökar den tillåtna fiskezonen eller begränsar den; begränsningar sker ofta efter våldseskaleringar och utvidgas efter samtal om vapenvila.⁶⁸ Första grafen nedan visar antalet incidenter där israeliska säkerhetsstyrkor beskjutit palestinier i ARA-områdena på land och till havs. Dock är inte beskjutningar i samband med demonstrationer inräknade, som ibland också sker längs stängslet mellan Israel och Gaza. Grafen visar beskjutningar i ARA under år 2020. För 2021 finns bara januari inräknad. Staplarna till höger visar vidare beskjutningar i ARA mellan år 2017 och 2021. De visar en tydlig ökning per år. Mellan år 2017 och 2020 har en ökning skett med närmare 137 procent.⁶⁹

⁵⁹ USDOS, 2020-03-02, s. 58; USDOS, 2019-03-13, s. 65.

⁶⁰ CNN, 2019-05-05, Wikipedia, *List of Palestinian rocket attacks on Israel in 2019*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁶¹ USDOS, 2019-03-13, s. 65.

⁶² CGRS, s. 22.

⁶³ USDOS, 2020-03-02, s. 58–59

⁶⁴ USDOS, 2019-03-13, s. 66

⁶⁵ USDOS, 2020-03-02, s. 58–59

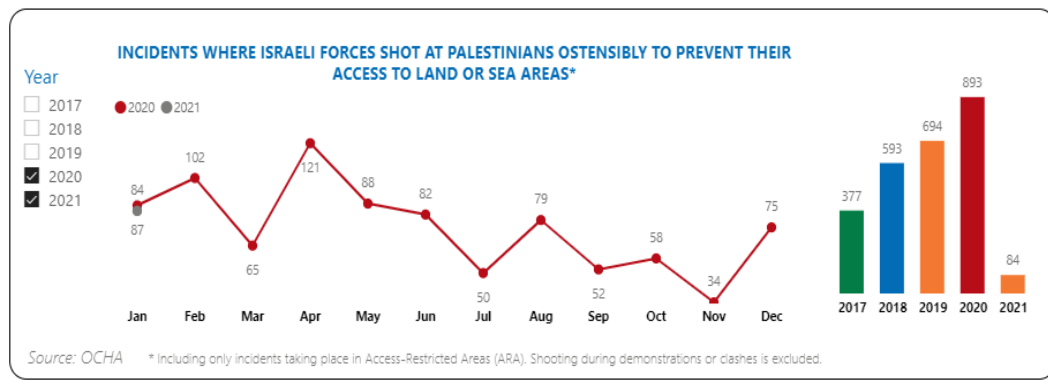
⁶⁶ CGRS, s. 22; OCHA, *Gaza Strip: Snapshot, January 2021*, 2021-03-01, [url](#) (Hämtad 2021-03-30); OCHA, *Gaza Strip: Snapshot February 2021*, 2021-03-22, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁶⁷ Migrationsverket, Lifos, s. 48–49

⁶⁸ Gisha, *Closing In – Life and Death in Gaza's Access Restricted Areas*, aug. 2018, [url](#) (hämtad 2021-03-30). Fiskezonen utgör endast en bråkdel av Gazas territoriala vatten.

⁶⁹ OCHA, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators/Protection*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2021-03-22)

Bild 2: Israeliska beskjutningar i ARA-områden 2017 t.o.m. januari 2021

Källa: OCHA

2.4 Offer för konflikten

2.4.1 Palestinska dödade i Gaza

Bilden nedan visar grafer från FN-organet OCHA för antalet palestinska dödsfall i Gaza år 2018 t.o.m början av 2021. I Statistiken ingår palestinier som dödade i beskjutningar i samband med protesterna längs med stängslet mot Israel och personer som dött av flyganfall eller beskjutningar på annan plats i Gaza.

Det totala antalet dödade palestinier i stridigheter med israeliska säkerhetsstyrkor har under år 2020 minskat till endast 6, jämfört med 261 dödade under 2018 och 108 under 2019, enligt OCHA. För januari och februari 2021 finns inga dödsfall registrerade i denna statistik.⁷⁰ Den 7 mars dödade dock tre palestinska fiskare av israelisk beskjutning i ARA-områden utanför Gazas kust.⁷¹

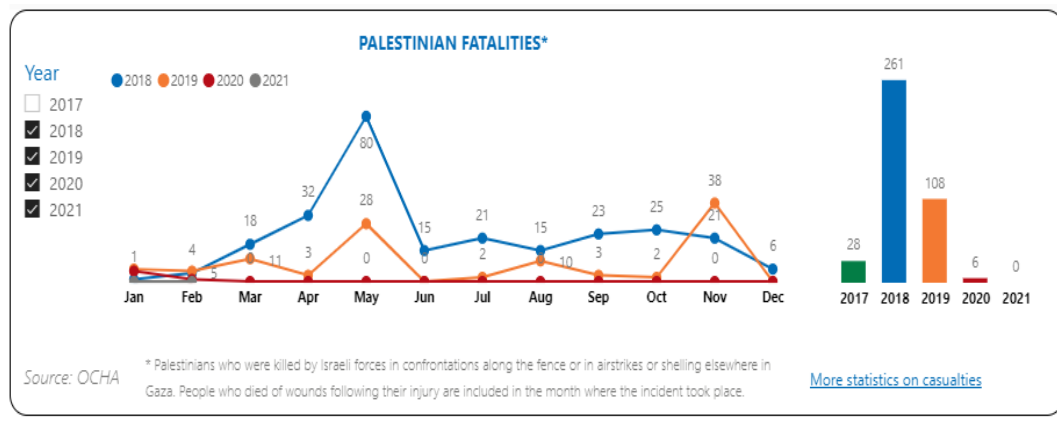
Uppgifter redovisade under kapitel 2.2 från organisationen B'Tselem gör gällande att 190 palestinier dödade år 2018 i samband med protesterna och år 2019 dödade 38 palestinier: totalt 228 personer. Topparna av dödsfall under maj och november 2019 i maj sammanfaller tydligt med våldseskaleringarna som nämnts tidigare. Uppgifter från FN gör gällande att 214 palestinier dödade av israeliska IDF sedan protesternas början till slutet av 2019, då de i princip upphävdes. Av dessa var 46 barn.⁷²

⁷⁰ OCHA, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators/Protection*, odaterad,

⁷¹ OCHA, *Protection of Civilians Report, 2 - 15 March 2021*, 2021-03-19, [url](#) (Hämtad 2021-03-22)

⁷² United Nations, *Question of Palestine - Two Years On: People Injured and Traumatized During the "Great March of Return" are Still Struggling*, 2020-04-06, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

Bild 3: Palestinska döda från 1 januari 2018 till mars 2020

Källa: OCHA⁷³

2.4.1.1 Civila palestinska dödsfall

I bilden ovan går det inte att utläsa antalet palestinska civila dödade. Via OCHA:s databas över offer för konflikten, "Data on Casualties", kan man dock få fram detta. Civil räknas som en palestinier som varken är medlem av säkerhetsstyrkorna eller tillhör en väpnad grupp. Av datan framgår det att 204 av de 261 dödade palestinerna var civila år 2018. År 2019 var 64 av de 108 dödade civila och 2020 var 5 av de 6 dödade civila. År 2021 finns ännu inga dödsfall registrerade i denna databas.⁷⁴ Enligt den israeliska människorättsorganisationen B'Tselem var 149 av de 190 palestinier som dödades av IDF i samband med protesterna civila. År 2019 utgjorde de civila 28 av 38 dödade palestinier i samband med protesterna.⁷⁵

2.4.2 Palestinska skadade i Gaza

Det totala antalet palestinska skadade i Gaza år 2018 till början av 2021 var över 35 000 personer. Det högsta antalet skadade var år 2018, 23 922 personer, följt av år 2019 då över 11 000 personer skadades, vilket speglar situationen med March of Return-demonstrationerna. Grafen nedan visar en tydlig nedgång efter de två första månaderna under 2020. Den tydliga nedgången sker rimligen i samband med att protesterna avblåstes på grund av corona.⁷⁶ I dessa data redovisas antalet skadade i samband med March of Return tillsammans med övriga skadade. I andra uppgifter från FN sägs det att över 36 100 palestinier skadades under protesterna.⁷⁷ Denna siffra överstiger dock det totala antalet skadade enligt OCHA.

⁷³ OCHA, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators / Protection*

⁷⁴ OCHA, *Data on casualties/ Palestinian fatalities*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2021-03-22). I verktyget har Migrationsanalys valt "Area: Gaza Strip" samt "civilian" under "victim belonging" samt tidsperioden dec. 2017 till feb. 2021. Informationen gällande dödsfall och skadade samlas in av OCHA:s personal i fält och en incident måste ha validerats av minst två oberoende och trovärdiga källor. Undantag görs för israeliska skador, där datan hämtas från medierapportering.

⁷⁵ USDOS, 2019-03-13, s. 64; USDOS, 2020-03-02, s. 58.

⁷⁶ OCHA, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators / Protection*.

⁷⁷ UN, 2020-04-06. Det framgår inte var FN har hämtat sin statistik.

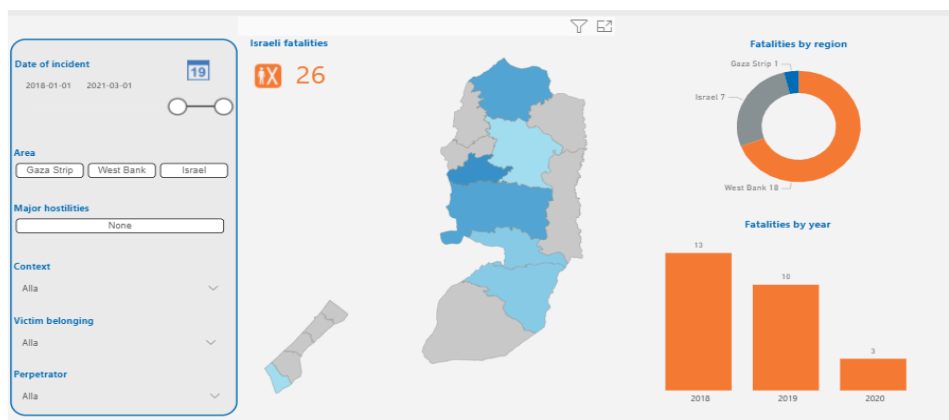
2.4.2.1 Civila palestinska skadade

I OCHA:s databas över offer för konflikten går det inte att finna statistik över hur många av de skadade som är civila.

2.4.3 Israeliska dödade

Bilden nedan visar antalet israeler dödade av palestinier år 2018 t.o.m. början av 2021. Totalt dödades 26 israeler under denna period. De dödade israelerna är i statistiken nedan både civila, inklusive bosättare, och personer tillhörande säkerhetsstyrkorna IDF. Förövarna var både civila palestinier och palestinier tillhörande väpnade grupper. De israeliska dödsfallen skedde över hela territoriet: Israel, Gaza och Västbanken. Störst antal israeler dödades år 2018 (13 personer). Under år 2019 dödades 10 israeler totalt och under 2020 dödades 3 israeler. Inga israeliska dödade finns registrerade för år 2021.⁷⁸

Bild 4: Israeliska dödsfall från 1 januari 2018 till mars 2021

Källa: OCHA

2.4.3.1 Civila israeliska dödsfall

Civila dödade israeler utgörs av 17 personer under perioden 1 januari 2018–mars 2021. Det går ur statistiken nedan inte att avgöra hur många som dödats av palestinska missiler eller beskjutningar, men om man väljer endast civila dödsfall där förövaren är en palestinsk väpnad grupp blir det totala antalet fem dödsfall under samma period. Rimligen fångar detta raketattackerna åtminstone delvis. Om man istället väljer palestinska civila som dödat israeliska civila blir summan 12 dödsfall över denna tidsperiod.⁷⁹ Enligt FN ska en israelisk soldat ha döts i samband med March of Return.⁸⁰

⁷⁸ OCHA, *Data on casualties / Israeli fatalities*, odaterad, [url](#) (Hämtad 2021-03-22). I verktyget har Migrationsanalys valt tidsperioden januari 2018 till februari 2021 (p.g.a. att det inte fanns tillgänglig statistik för 2021) och dödade över hela territoriet. Som jämförelse har vi även tagit fram data där dödade israeler ur IDF är borträknade samt civila israeler dödade av civila palestinier.

⁷⁹ Ibid.

⁸⁰ UN, 2020-04-06

2.4.4 Israeliska skadade

Enligt OCHA:s "data on casualties" skadades under perioden 1 januari 2018 t.o.m. mars 2021 totalt 314 israeler av palestinier. De skadade israelerna är i statistiken nedan både civila, inklusive bosättare, och personer tillhörande IDF. Förövarna var både civila palestinier och palestinier tillhörande väpnade grupper. Detta gäller skadade i Israel, Gaza och på Västbanken. Störst antal israeler skadades år 2019 (123 personer), följt av 2018 (117 personer)

2.4.4.1 Civila israeliska skadade

Civila skadades israeler utgörs av 94 personer för hela tidsperioden. Av dessa skadades 52 stycken av en palestinsk väpnad grupp, gissningsvis i samband med raket- eller missilattacker eller liknande.⁸¹ Detta antal stämmer dock inte överens med rapporteringen i media kring enskilda raketattacker där det för incidenten i maj 2019 finns uppgifter om flera hundra israeliska skadade. En möjlig förklaring kan vara att OCHA inte räknar in personer som vårdas för chock som skadade, vilket ibland media gör.⁸²

2.4.5 Konfliktaktörernas övergrepp mot civilbefolkningen

March of Return-protesterna resulterade i det största antalet palestinska konfliktrelaterade offer sedan den militära väpnade konflikten mellan Hamas och Israel år 2014. En av anledningarna till detta är enligt människorättsorganisationer att Israel besvarat protesterna, som till största del varit fredliga, med att beskjuta demonstranterna. FN:s *Independent Commission of Inquiry on the protests in the Occupied Palestinian Territory* menar att Israel har använt sig av övervåld på en nivå som når upp till krigsbrott då man avsiktligt skjutit på civila med skarp ammunition och därmed också dödat barn, journalister, sjukvårdspersonal och personer med funktionshinder, fast dessa tydligt kunde identifieras.⁸³ Israel har tillbakavisat anklagelserna och menat att många av offren tillhört Hamas eller uppmuntrats av Hamas att protesterat och att man bara använt skarp ammunition som sista utväg. Israeliska högsta domstolen har även i ett domstolsbeslut fastställt att situationen är en krigssituation istället för en polisiär angelägenhet, vilket människorättsorganisationer hävdar borde vara sättet att hantera protester på. Domstolen uppmanade dock IDF att visa större försiktighet och i större utsträckning används sig av icke dödliga sätt att hantera protesterna på "i ljuset av antalet skadade och döda". Antalet dödade palestinier ska också ha minskat efter detta.⁸⁴

Stridigheter mellan Israel och palestinska väpnade grupper under 2019 innebar krigsbrott i form av olagliga attacker och många civila dödsfall, enligt Human Rights Watch. Under en uppblossning av våldsamheter i maj 2019 dödades 25 palestinier i israeliska luftanfall av vilka 13 var civila personer som inte utgjorde något hot. Enligt Human Rights Watch var våldet från Israel oproportionerligt.⁸⁵

⁸¹ OCHA, *Data on casualties / Israeli injuries*. I verktyget har Migrationsanalys valt tidsperioden 1 april 2019 till 1 mars 2021 samt skadade över hela territoriet. Som jämförelse har vi även tagit fram data som endast inkluderar civila skadade (framgår ej av bilden) samt civila skadade av palestinska väpnade grupper.

⁸² OCHA, *Data on casualties*; The Jerusalem Post, *13 injured as rockets fired at southern Israel*, 2020-09-16, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁸³ Migrationsverket, Lifos, s. 50–51

⁸⁴ USDOS, 2020-03-02, s. 58–59

⁸⁵ Human Rights Watch (HRW), *World Report 2020: Israel and Palestine – events of 2019*, 2020-01-14, [url](#) (Hämtad 2021-03-23)

Human Rights Watch menar även att de raketer och missiler som palestinska väpnade grupper skjuter återkommande mot civila israeler, utgör krigsbrott.⁸⁶

I början av mars 2021 meddelade den internationella brottmålsdomstolen (ICC) att man öppnat en formell undersökning gällande krigsbrott på Västbanken, östra Jerusalem och Gaza från år 2014 och framåt. Beslutet kom efter att ICC avgjort att man har jurisdiktion på området trots att Israel inte har ratificerat Romstadgan, dock har Palestina anslutit sig år 2015.⁸⁷ Israel har motsatt sig att ICC har jurisdiktion och mötte beslutet med protester medan palestinerna välkomnade det.⁸⁸

2.5 Analys och bedömning av säkerhetsläget

Säkerhetsläget i Gaza har förbättrats sedan 2018 och mitten av 2019 då March of Return-protesterna och den israeliska responsen på dem orsakade ett eskalerat läge i Gaza. Antalet våldsamma incidenter har gått ner, med undantag för de israeliska beskjutningarna i de återkomstbegränsade områdena. Antalet dödade och skadade palestinier (som står för den största delen av offren) har också minskat, liksom det israeliska döds- och skadeantalet. Sammanfattningsvis har säkerhetsläget i Gaza förbättrats sedan 2019.

Vapenvilan som slöts 31 augusti 2020 mellan Israel och Hamas höll fram till slutet av april då en ny eskalering skedde med raketbeskjutningar från Gaza mot Israel och israeliska luftangrepp. Vid datum för publicering av denna rapport hade ännu ingen ny vapenvila mellan Hamas och Israel slutits.

Eskaleringarna orsakas oftast av händelser av mindre eller större natur vilka utlöser protester, som t.ex. när Israel förbjöd muslimer att samlas vid Damaskusporten i Jerusalem vid ramadan eller det amerikanska beslutet att erkänna Jerusalem som Israels huvudstad. Detta sker löpande och eftersom ingen varaktig fred sluts, kan inte heller framtida eskaleringar av mindre eller större natur uteslutas. Konflikten och dess grundorsaker finns kvar. Därtill är det humanitära läget i Gaza än mer ansträngt på grund av den fortsatta pandemin. Detta kan i sin tur utgöra en risk för folkligt missnöje och eskalering.

Israelisk politik gentemot Hamas är ytterligare en osäkerhetsfaktor i dagsläget. Nyligen höll Israel sitt fjärde val på två år⁸⁹ och regeringsbildningen är ännu inte klar, vilket gör det svårt att bedöma Israels politik gentemot Hamas i Gaza framgent, även om status quo har upprätthållits över de senaste israeliska regeringarna.

Därtill stundar palestinska val under sommaren vilka kan ge anledning för både Hamas i Gaza samt PA på Västbanken att försöka vinna röster genom att på olika sätt visa motstånd mot Israel. Raketbeskjutningarna från Gaza i april 2021 skedde troligen för att visa solidaritet för

⁸⁶ HRW, *World Report 2020: Israel and Palestine – events of 2019*, 2020-01-14, [url](#) (Hämtad 2021-03-23)

⁸⁷ BBC News, *ICC opens 'war crimes' investigation in West Bank and Gaza*, 2021-03-03, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁸⁸ The Guardian, *ICC opens investigation into war crimes in Palestinian territories*, 2021-03-30, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

⁸⁹ CNN, *Israel election: Exit polls point to stalemate for Netanyahu*, 2021-03-24, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

palestinierna i Jerusalem och för att vinna röster till Hamas genom att framstå som starka i motståndet gentemot Israel till skillnad från Abbas och PA.

Det verkar även finnas en påtaglig risk att åtminstone parlamentsvalen den 22 maj 2021 ställs in, vilket i sin tur kan ge upphov till protester eller oroligheter. Israel vill inte tillåta att palestinier röstar i östra Jerusalem och inte heller kandidater från staden. Många, däribland president Abbas, tvekar därmed om huruvida valen bör hållas över huvud taget eftersom Jerusalem, den tänka framtida huvudstaden för palestinierna, och dess röster är viktiga. En annan anledning kan vara att PA inte lyckas ena sina olika grenar kring gemensamma kandidater till skillnad från Hamas. Utvecklingen bör därför noga bevakas.

3 Gränsövergången i Rafah

3.1 Bakgrund om Rafah

Utres från och inresa till Gaza sker främst via Rafah-övergången mellan norra Sinai i Egypten och Gaza. För att resa till och från Gaza från ett tredje land, krävs således även en resa genom Egypten eller via Israel.⁹⁰

Fram till år 2005 kontrollerades gränsen av egyptiska och israeliska myndigheter, men efter att Israel drog sig ut ur Gaza, tog den palestinska myndigheten kontrollen på Gaza-sidan. Efter Hamas maktövertagande av Gaza år 2007 tog de över kontrollen från PA på den palestinska sidan av Rafah. Egypten hade dock den främsta makten över Rafah och bestämde om den skulle vara öppen eller stängd.⁹¹

De närmast efterföljande åren var Rafah för det mesta stängd. Antalet personer som tilläts passera Rafah ökade dock successivt fram till mitten av år 2013. Därefter började Egypten stänga gränsen alltmer med hänvisning till säkerhetssituationen i Sinai, där Rafah är belägen. Senhöstén år 2017 tog PA återigen över kontrollen av Rafah på den palestinska sidan. Rafah förblev dock i princip stängd fram till maj 2018 då den öppnade igen med större frekvens. I januari 2019 drog dock PA tillbaka sin personal och Hamas tog återigen över kontrollen av säkerheten på den palestinska sidan i Rafah.⁹²

Liksom i nuläget då Rafah på Gaza-sidan kontrolleras av Hamas, behövde palestinier som reste ut via Gaza under tiden som gränsen bevakades av PA, alltid registrera sig via Hamas inrikesministerium. Inrikesministeriet förfogar över en lista över personer som tillåts att resa ut, vilket är en del av den elektroniska för-registreringen som krävs för utresa. Den andra listan koordineras av de egyptiska myndigheterna i relation till de kriterier som tillämpats för utresa.⁹³ Koordinering mellan Egypten och Israel sker också.⁹⁴ När PA återvände till Gaza under 2017 hade de inte med sig egna datasystem utan behövde förlita sig på Hamas system. Hamas hade därmed möjlighet att påverka vilka som kunde resa in och ut ur Gaza, då som nu, men de utfärdar inte tillstånd. De kommer med största sannolikhet att blockera en person att resa ut, t.ex. om denna har utestående skulder eller har kriminella anklagelser mot sig, menar organisationen Gisha. Däremot, om man är på Hamas radar av politiska skäl agerar de mindre konsekvent, anger Gisha vidare.⁹⁵ Migrationsanalys bedömning är därmed att man inte kan vara säker på att en sådan person inte kan resa ut ur Gaza.

European Union Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point (EUBAM Rafah) gör gällande att den verkliga kontrollen då PA ansvarade för Rafah låg i Hamas händer och att "PA mest var där som dekoration".⁹⁶

⁹⁰ Migrationsverket, Lifos, s. 64

⁹¹ Ibid.

⁹² Ibid.

⁹³ OCHA, *Recent trends in Palestinian access from Gaza: Erez and Rafah crossings*, 2018-10-08, [url](#) (Hämtad 2021-03-29); Intervju med EUBAM Rafah, Tel Aviv, 2019-02-12

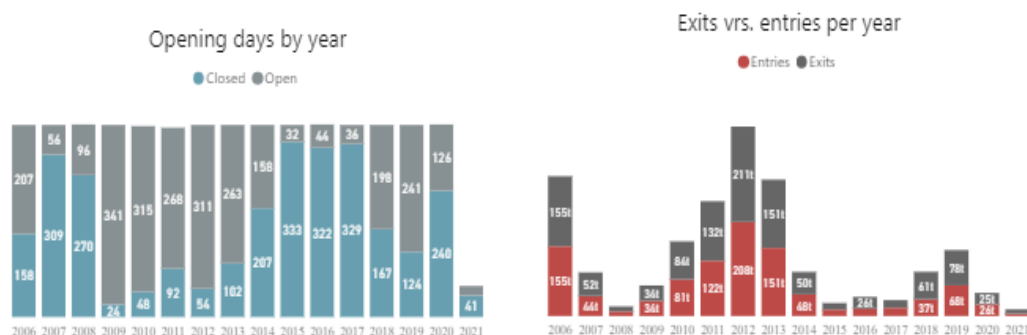
⁹⁴ Intervju med EUBAM Rafah.

⁹⁵ Epostkorrespondens med Gisha, 2021-04-04 samt 2021-04-11.

⁹⁶ Intervju med EUBAM Rafah, Tel Aviv, 2019-02-12

Mellan 2014 och maj 2018 då Rafah för det mesta var stängd, kunde personer som ansökte i förväg komma ut via Rafah om de angav särskilda skäl. Exempel på giltiga skäl var behov av vård i utlandet, studier utomlands eller pilgrimsresor. Den egyptiska militären hade dock det slutgiltiga ordet om gränsens öppettider och vem som fick resa ut, varför gränsen plötsligt kunde stängas eller personer som stått på väntelistan för utresa fick sin ansökan avslagen, trots att de mötte kriterierna. Beslut togs ofta med hänsyn till säkerhetsläget på Sinaihalvön.⁹⁷

Bild 5: antalet in- och utresor via Rafah under år 2006 till februari år 2021 i tusental

This dashboard illustrates the trend of people entering and exiting Gaza through **Rafah** crossing point with Egypt on a yearly and monthly basis.

Källa: OCHA

Bilden ovan visar antalet in- och utresor via Rafah under år 2006 till februari år 2021 i tusental. Även om en ökning skedde efter att Rafah öppnats år 2018, jämfört med de tre föregående åren, var ändå in- och utresorna fler åren 2010–2013. Staplarna till vänster visar också att även om Rafah år 2019 mestadels var öppen, var gränsen också stängd 124 dagar, vilket är en tredjedel av året. Enligt organisationen Freedom House beror det b.l.a. på att det var väldigt svårt att få Hamas godkännande för att resa ut och även svårt att få egyptiska myndigheterna att behandla ansökan, därmed förblev antalet passager via Rafah lågt historiskt sett.⁹⁸

3.2 Rafah 2020-2021

På grund av coronapandemin stängdes Rafah i mars 2020 för att skydda det mycket tätbefolkade Gaza från ett större utbrott. Efter det var Rafah stängt med undantag för några dagar-vissa månader då man öppnade gränsen framförallt för att släppa in Gazabor som varit utomlands och fastnat på grund av coronapandemin, vilket också kan ses i bilden nedan.⁹⁹

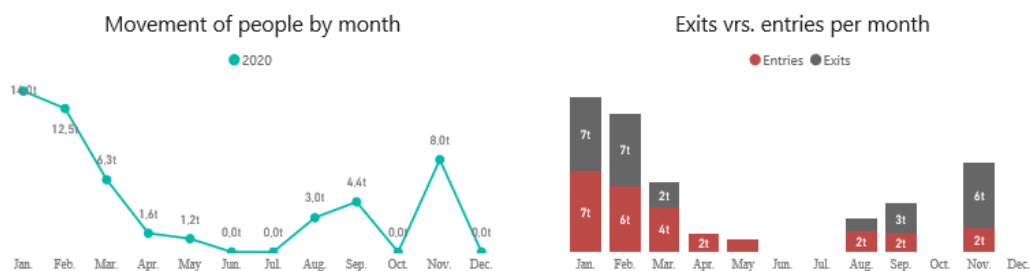
Bilden visar månatlig statistik för inresor och utresor (i tusental) via Rafah under 2020. Det framgår tydligt att Rafah var helt stängd för utresa sex månader under 2020 och att få in- och utresor skedde via Rafah efter mars, med november som undantag.

Bild 6: antalet in- och utresor via Rafah under 2020 i tusental

⁹⁷ Migrationsverket, Lifos, s. 65

⁹⁸ Freedom House, *Freedom in the World 2019 - Gaza Strip*, 2019-02-04, [url](#) (Hämtad 2021-03-29)

⁹⁹ Al Jazeera, *In Pictures: Egypt-Gaza Rafah border crossing opens for 3 days*, 2020-08-12, [url](#) (Hämtad 2021-03-24); France 24, *Egypt opens Gaza border crossing 'indefinitely'*, 2021-02-09, [url](#) (Hämtad 2021-03-24)

Källa: OCHA

Den 9 februari 2021 öppnade Egypten Rafah tillsvidare, fem dagar i veckan.¹⁰⁰ Palestinska ambassaden angav att det skedde som ett resultat av bilaterala samtal i Kairo mellan det palestinska och egyptiska ledarskapet för att underlätta passagen av palestinier till och från Gaza. Det skedde också efter att samtal hållits mellan Fatah och Hamas i Kairo där parterna enats om att respektera och acceptera resultatet av parlaments- och presidentvalen som ska äga rum 22 maj respektive 31 juli 2021.¹⁰¹ Gränsen ska i och med detta vara öppen i mycket större utsträckning jämfört med öppettiderna tre till fyra dagar i veckan som rådde före pandemin.¹⁰²

Personer som vill återvända frivilligt till Gaza får transitera via Egypten om denne har giltiga handlingar för att kunna komma in i Gaza. För detta krävs ett palestinskt PA-utfärdat pass, eller giltigt ID-kort med Gaza-registrering. Palestinier utan dessa dokument kan således inte resa in i Gaza. Detta gäller t.ex. statslösa palestinier med 00-pass och resedokument utfärdade i andra länder. Dessa personer finns inte upptagna i det palestinska befolkningsregistret och ges av Israel inte rätten att komma in i Palestina.¹⁰³ I dagsläget krävs även att personen tar ett PCR-test som inte är äldre än 72 timmar före avresa till Egypten, för att påvisa att personen som reser in inte har en aktiv covid-19-smitta.¹⁰⁴

När en återvändande palestinier anlänt på flygplatsen i Kairo sätts personen på en buss som reser genom Sinai till Rafah.¹⁰⁵ Resan kan dock vara mödosam med säkerhetskontroller och många militära vägspärrar. En resa från Kairo till Gaza och vice versa borde ta mellan fem till sju timmar men tar avsevärt längre tid, upp till över tolv timmar på grund av alla vägspärrar och nattliga utgångsförbud som kan tvinga passagerare att sova i bussen.¹⁰⁶

Gällande procedurer för utresa är det i nuläget oklart om något har förändrats sedan gränsen öppnades mer permanent i februari 2021, jämfört med informationen i den tidigare Lifosrapporten om situationen i Palestina från 2019. Utvecklingen bör därför fortsatt bevakas.

¹⁰⁰ OCHA, *Gaza Strip: Snapshot February 2021*, 2021-03-22, [url](#) (Hämtad 2021-03-30)

¹⁰¹ Al Jazeera, *Egypt 'indefinitely' opens Rafah border crossing with Gaza Strip*, 2021-02-10, [url](#) (Hämtad 2021-03-24)

¹⁰² Times of Israel, *Egypt opens Rafah border crossing with Gaza 'indefinitely'*, 2021-02-09, [url](#) (Hämtad 2021-03-25)

¹⁰³ Lifos, Migrationsverket, s. 68; HRW, 2021-01-13

¹⁰⁴ Samtal med Louise Pesamaa, återvändandesambandsman hos gränspolis, placerad i Kairo. 2021-03-09

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶ Lifos, Migrationsverket, s. 66 ff.; OCHA, *Recent trends in Palestinian access from Gaza: Erez and Rafah crossings*, 2018-10-08, [url](#) (hämtad 2019-03-18)

3.3 Analys och bedömning av Rafah

Efter att Rafah stängt på grund av coronarestriktionerna under 2020, är gränsen sedan februari 2021 öppen. Migrationsanalys bedömning är att den kommer att fortsätta att vara öppen framgent på i alla fall medellång sikt. Huruvida gränsen öppnar eller stängs beror dock framförallt på Egypten och dess politik gentemot de palestinska aktörerna och på Egyptens bedömning av säkerhetsrisken med att ha Gaza öppen. Detta gör det svårt att bedöma Rafahs status och öppethållande på längre sikt eftersom Egyptens analys av situationen och dess prioriteringar kan ändras.

Så länge Hamas är i kontroll i Gaza och slår ner på salafistiska grupperingar, som Egypten anser utgör en risk för säkerhetssituationen i Sinai, är troligen Egyptens bedömning att säkerhetsrisken är tillräckligt liten. Därtill finns andra politiska aspekter som påverkar Egyptens "good will" gentemot Fatah och Hamas. I dagsläget är denna faktor kopplad till att Kairo medlat ett historiskt palestinskt val, det första sedan år 2005–2006, med villkor som de palestinska parterna accepterar. Den politiska kontexten är dock föränderlig och eftersom Rafahs status påverkas av detta, kan situationen förändras även framgent.

Källförteckning

Elektroniska källor

Al Jazeera, *In Pictures: Egypt-Gaza Rafah border crossing opens for 3 days*, 2020-08-12, <https://www.aljazeera.com/gallery/2020/8/12/in-pictures-egypt-gaza-rafah-border-crossing-opens-for-3-days> (Hämtad 2021-03-24)

Al Jazeera, *Gaza children struggle with studies during COVID-19 lockdown*, 2020-10-16, <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/16/gaza-children-struggle-with-studies-during-covid-19-lockdown> (Hämtad 2021-04-26)

Al Jazeera, *Israel blockade inflaming Gaza's COVID-19 crisis: Report*, 2021-02-03, <https://www.aljazeera.com/news/2021/2/3/holdgaza-faces-acute-challenges-amid-rising-covid-cases-report> (Hämtad 2021-03-09)

Al Jazeera, *Egypt 'indefinitely' opens Rafah border crossing with Gaza Strip*, 2021-02-10, <https://www.aljazeera.com/news/2021/2/10/egypt-opens-rafah-border-crossing-with-blockaded-gaza-strip> (Hämtad 2021-03-24)

Al Jazeera, *More arrests in Jerusalem as rockets fired from Gaza*, 2021-04-25, <https://www.aljazeera.com/news/2021/4/25/rockets-fired-from-gaza-towards-israel-amid-arrests-in-jerusalem> (Hämtad 2021-04-28)

Al Monitor, *Gaza explosions leave Hamas exposed*, 2019-08-30, <https://www.al-monitor.com/originals/2019/08/palestine-gaza-strip-explosions-terrorism-isis-fear-security.html> (Hämtad 2021-03-30)

Al Monitor, *Gaza explosions leave Hamas exposed*, 2019-09-03, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2019/08/palestine-gaza-strip-explosions-terrorism-isis-fear-security.html> (Hämtad 2021-03-10)

Al Monitor, *Hamas' Gaza leader reelected in internal election*, 2021-03-10, <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2021/03/yahya-sinwar-re-elected-hamas-gaza-palestine-israel-safa.html> (Hämtad 2021-03-12)

Amnesty International, *Israel and Occupied Palestinian Territories 2019*, 2020-02-18, <https://www.ecoi.net/en/document/2025832.html> (Hämtad 2021-03-30)

AP News, *Jerusalem tension triggers Gaza-Israel fire exchange*, 2021-04-25, <https://ap-news.com/article/israel-gaza-strip-middle-east-religion-jerusalem-e37ec6fe6f28f254cd617e9b4a206d3e> (Hämtad 2021-04-27)

Arab News, *Virus lockdown brings new misery to long-suffering Gaza*, 2020-08-29, <https://www.arabnews.com/node/1726211/middle-east> (Hämtad 2021-04-26)

Australian National Security, *Palestinian Islamic Jihad*, odaterad, <https://www.nationalsecurity.gov.au/Listedterroristorganisations/Pages/PalestinianIslamicJihad.aspx> (Hämtad 2021-03-10)

- BBC News, How kites and balloons became militant weapons, 2018-07-12, <https://www.bbc.com/news/av/world-middle-east-44743813> (Hämtad 2021-03-30)
- BBC News, *Israel kills top Palestinian Islamic Jihad militant in Gaza*, 2019-11-12, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-50386164> (Hämtad 2021-03-29)
- BBC News, *Israel-Gaza sees surge of cross-border violence*, 2020-02-24, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-51608786> (Hämtad 2021-03-10)
- BBC News, *ICC opens 'war crimes' investigation in West Bank and Gaza*, 2021-03-03, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-56249927> (Hämtad 2021-03-30)
- BBC News, *Israel warns of Gaza escalation over balloon and rocket attacks*, 2020-08-21, <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-53833280> (Hämtad 2021-03-30)
- Britannica, *Hamas*, 2019-01-17, <https://www.britannica.com/topic/Hamas> (Hämtad 2021-03-12)
- Britannica, *Gaza Strip – Introduction and Quick Facts* samt *Geography*, 2020-09-10, <https://www.britannica.com/place/Gaza-Strip> (Hämtad 2021-03-08)
- Britannica, *Gaza Strip – Conflict with Israel*, 2020-09-10, https://www.britannica.com/place/Gaza-Strip_ (Hämtad 2021-03-08)
- Commissariat Général Aux Réfugiés et aux Apatrides (CGRS), *COI Focus, Territoire Palestinien - Gaza Situation Sécuritaire*, 2020-10-05, https://www.cgra.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_territoire_palestinien_-_gaza_situation_securitaire_20201005.pdf (Hämtad 2021-03-09)
- CNN, *Israel-Gaza violence: 600 rockets fired from Gaza, Israel responds with airstrikes*, 2019-05-05, <https://edition.cnn.com/2019/05/05/middleeast/israel-airstrikes-gaza-rockets-intl/index.html> (Hämtad 2021-03-30)
- CNN, *Israel election: Exit polls point to stalemate for Netanyahu*, 2021-03-24, <https://edition.cnn.com/2021/03/23/middleeast/israel-fourth-election-intl/index.html> (Hämtad 2021-03-30)
- Dagens Nyheter, *Kravallerna sprider sig till Gaza och Västbanken*, 2021-04-24, <https://www.dn.se/varlden/kravallerna-sprider-sig-till-gaza-och-vastbanken/> (Hämtad 2021-04-27)
- El-Khodary, Basel, Samara, Muthanna och Askew, Chris, "Traumatic Events and PTSD Among Palestinian Children and Adolescents: The Effect of Demographic and Socioeconomic Factors", i *Front Psychiatry*, 2020:11:4, <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2020.00004/full> (Hämtad 2021-04-26)
- Euronews, *Israeli warplanes strike Gaza in retaliation for failed rocket attack*, 2020-12-26, <https://www.euronews.com/2020/12/26/israeli-warplanes-strike-gaza-in-retaliation-for-failed-rocket-attack> (Hämtad 2021-03-25)

France 24, *Israel, Palestinians wage worst Gaza aerial clashes since 2014 war*, 2018-11-13, <https://www.france24.com/en/20181113-israel-palestinians-wage-gaza-aerial-clashes-2014-war-hamas> (Hämtad 2021-03-25)

France 24, *Egypt opens Gaza border crossing 'indefinitely'*, 2021-02-09, <https://www.france24.com/en/live-news/20210209-egypt-opens-gaza-border-crossing-indefinitely-1> (Hämtad 2021-03-24)

Freedom House, *Freedom in the World 2019 - Gaza Strip*, 2019-02-04, <https://freedomhouse.org/country/gaza-strip/freedom-world/2019> (Hämtad 2021-03-29)

Freedom House, *Freedom in the world 2020: Gaza Strip*, 2020-03-04, <https://freedomhouse.org/country/gaza-strip/freedom-world/2020> (Hämtad 2021-03-29)

Gisha, *Surge in COVID cases in the Gaza Strip*, 2021-04-07, <https://gisha.org/updates/12910> (Hämtad 2021-04-21)

Gisha, *Closing In – Life and Death in Gaza's Access Restricted Areas*, aug. 2018, http://gisha.org/UserFiles/File/publications/ARA_EN.pdf (hämtad 2021-03-30)

Haaretz, *Organizers Suspend Gaza Border Protests, Signaling Exploration of Long-Term Truce*, 2019-12-26, <https://www.haaretz.com/middle-east-news/palestinians/.premium-gaza-border-protests-to-stop-until-april-will-resume-on-monthly-basis-group-says-1.8320754> (Hämtad 2021-03-30)

Home Office, *Report of a Home Office Fact-Finding Mission Occupied Palestinian Territories: freedom of movement, security and human rights situation*, mars 2020, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44088> (Hämtad 2021-03-29)

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2020: Israel and Palestine – events of 2019*, 2020-01-14, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/israel/palestine> (Hämtad 2021-03-23)

HRW, *World Report 2021: Israel and Palestine*, 2021-01-13, <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/israel/palestine> (Hämtad 2021-03-30)

International Crisis Group, *Rebuilding the Gaza Ceasefire*, 2018-11-16, <https://www.crisis-group.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/israelpalestine/191-rebuilding-gaza-ceasefire> (hämtad 2021-03-19)

Middle East Eye, *Palestinians stage 'day of uprising' against normalisation deal between Israel, UAE and Bahrain*, 2020-09-15, <https://www.middleeasteye.net/news/israel-uae-bahrain-deal-palestinians-protest-normalisation> (Hämtad 2021-03-25)

Middle East Institute (MEI), *Disrupting a delicate status quo: The Hamas crackdown on Salafi-jihadists*, 2019-10-22, <https://www.mei.edu/publications/disrupting-delicate-status-quo-hamas-crackdown-salafi-jihadists> (Hämtad 2021-03-10)

Middle East Monitor, *Gaza halts Great March of Return for three months*, 2019-12-07, <https://www.middleeastmonitor.com/20191227-gaza-halts-great-march-of-return-for-three-months/> (Hämtad 2021-03-30);

Migrationsverket, Lifos, *Situationen i Palestina – Västbanken och Gaza*, 2019-05-22, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=43126> (Hämtad 2021-03-08)

Reuters, *Gaza receives COVID vaccines from UAE, helped by Abbas rival*, 2021-02-21, <https://www.reuters.com/article/health-coronavirus-palestinians-rivals-i-idUSKBN2AL0D3> (Hämtad 2021-03-09)

Save the Children, *'Denial of health care outside Gaza is a death trap for children': Save the Children*, 2020-07-29, <https://www.savethechildren.net/news/%E2%80%98denial-healthcare-outside-gaza-death-sentence-children%E2%80%99-save-children> (Hämtad 2021-04-26)

The Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, odaterad, https://acleddata.com/acleddatanew/wp-content/uploads/dlm_uploads/2019/01/ACLED_Codebook_2019FINAL.docx.pdf (Hämtad 2021-03-11)

ACLED, *About ACLED*, odaterad, <https://acleddata.com/about-aced/> (hämtad 2021-03-11)

ACLED, *Data Export Tool* (åtkomstbegränsad), <https://acleddata.com/data-export-tool/> (Hämtad 2021-03-10)

The Guardian, *ICC opens investigation into war crimes in Palestinian territories*, 2021-03-30, <https://www.theguardian.com/law/2021/mar/03/icc-open-formal-investigation-war-crimes-palestine> (Hämtad 2021-03-30)

The Guardian, *Gaza militants fire rockets after clashes flare in Jerusalem*, 2021-04-24, <https://www.theguardian.com/world/2021/apr/24/gaza-militants-fire-rockets-after-clashes-flare-in-jerusalem> (Hämtad 2021-04-27)

The Meir Intelligence and Terrorism Center, *News of Terrorism and the Israeli Palestinian Conflict (Oct 14-20, 2020)/ Rocket and mortar shell fire*, 2020-10-21, <https://www.terrorism-info.org.il/en/news-of-terrorism-and-the-israeli-palestinian-conflict-october-14-20-2020/> (Hämtad 2021-03-23)

The National, *Schools close in Gaza amid Covid-19 surge*, 2021-04-07, <https://www.thenationalnews.com/mena/schools-close-in-gaza-amid-covid-19-surge-1.1199170> (Hämtad 2021-04-26)

The Jerusalem Post, *13 injured as rockets fired at southern Israel*, 2020-09-16, <https://www.jpost.com/breaking-news/rocket-alert-sirens-sound-across-southern-israel-642391> (Hämtad 2021-03-30)

The Times of Israel, *Israel deploys snipers, tanks as Palestinians begin protests along Gaza border*, 2018-04-06, <https://www.timesofisrael.com/israel-deploys-snipers-tanks-as-palestinians-begin-protests-along-gaza-border/> (Hämtad 2021-03-10)

The Times of Israel, *Israeli jets strike Hamas in Gaza after armed drone attack*, 2019-09-08, <https://www.timesofisrael.com/israeli-jets-strike-hamas-targets-in-gaza-strip-in-response-to-drone-attack/> (Hämtad 2021-03-25)

The Times of Israel, *Egypt opens Rafah border crossing with Gaza 'indefinitely'*, 2021-02-09, <https://www.timesofisrael.com/egypt-opens-rafah-border-crossing-with-gaza-strip-indefinitely/> (Hämtad 2021-03-25)

The Times of Israel, *Senior IDF commander says Hamas has 30,000 men, 7,000 rockets, dozens of drones*, 2021-02-11, <https://www.timesofisrael.com/senior-idf-commander-says-hamas-has-7000-rockets-dozens-of-drones/> (Hämtad 2021-03-10)

The Times of Israel, *IDF completes underground anti-tunnel barrier surrounding Gaza*, 2021-03-05, [IDF completes underground anti-tunnel barrier surrounding Gaza | The Times of Israel](https://www.timesofisrael.com/idf-completes-underground-anti-tunnel-barrier-surrounding-gaza/) (Hämtad 2021-03-10)

The Times of Israel, *Hamas warns Israel will 'bear the consequences' of closing Gaza fishing zone*, 2021-04-26, <https://www.timesofisrael.com/hamas-warns-israel-will-bear-the-consequences-of-closing-gaza-fishing-zone/> (Hämtad 2021-04-28)

The Times of Israel, *In bid to stem violent protests, police allow crowds at Old City's Damascus Gate*, 2021-04-25, <https://www.timesofisrael.com/after-violent-protests-police-lift-policy-barring-crowds-at-old-city-gate/> (Hämtad 2021-04-28)

Unicef, *State of Palestine – Child Protection* (odaterad), <https://www.unicef.org/sop/what-we-do/child-protection> (Hämtad 2021-04-22)

Unicef, *State of Palestine - Humanitarian Situation Report, End of Year 2020*, 2021-01-20, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNICEF%20State%20of%20Palestine%20Humanitarian%20Situation%20Report%20-%20End%20of%20Year%202020.pdf> (Hämtad 2021-04-22)

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) – occupied Palestinian territory, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators/Protection*, odaterad, <https://www.ochaopt.org/page/gaza-strip-critical-humanitarian-indicators> (Hämtad 2021-03-22)

OCHA, *Data on casualties / Israeli fatalities*, odaterad, <https://www.ochaopt.org/data/casualties> (Hämtad 2021-03-22)

OCHA, *Data on casualties / Israeli injuries*, odaterad, <https://www.ochaopt.org/data/casualties> (Hämtad 2021-03-22).

OCHA, *Data on casualties / Palestinian fatalities*, odaterad, <https://www.ochaopt.org/data/casualties> (Hämtad 2021-03-22)

OCHA, *Data on casualties / Palestinian injuries*, odaterad, <https://www.ochaopt.org/data/casualties> (Hämtad 2021-03-22)

OCHA, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators/Protection*, odaterad, <https://www.ochaopt.org/page/gaza-strip-critical-humanitarian-indicators> (Hämtad 2021-03-23)

OCHA, *Gaza Strip: Critical Humanitarian Indicators/Protection*, odaterad, <https://www.ochaopt.org/page/gaza-strip-critical-humanitarian-indicators> (Hämtad 2021-03-22)

OCHA, *Recent trends in Palestinian access from Gaza: Erez and Rafah crossings*, 2018-10-08, <https://www.ochaopt.org/content/recent-trends-palestinian-access-gaza-erez-and-rafah-crossings> (hämtad 2019-03-18)

OCHA, *Gaza Strip: Snapshot, December 2020*, 2021-01-22, <https://www.ochaopt.org/content/gaza-strip-snapshot-december-2020> (Hämtad 2021-03-30)

OCHA, *Protection of Civilians Report, 2 - 15 March 2021*, 2021-03-19, <https://www.ochaopt.org/poc/2-15-march-2021> (Hämtad 2021-03-22)

OCHA, *Gaza Strip: Snapshot February 2021*, 2021-03-22, <https://www.ochaopt.org/content/gaza-strip-snapshot-february-2021> (Hämtad 2021-03-25)

United States Department of States (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2018 - Israel, Golan Heights, West Bank, and Gaza - West Bank and Gaza*, 2019-03-13, <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2018/nea/289211.htm> (Hämtad 2021-03-30)

USDOS, *Israel, West Bank and Gaza 2019 Human Rights Report*, 2020-03-02, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/ISRAEL-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> (Hämtad 2021-03-23)

Utrikespolitiska Institutet (UI), Landguiden (betaltjänst), *Palestina*, (odaterad), <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/palestina/> (Hämtad 2021-03-23)

UI, Landguiden (betaltjänst), *Palestina – Geografi och klimat*, 2020-01-28, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/palestina/geografi-och-klimat/> (Hämtad 2021-03-08);

UI, Landguiden (betaltjänst), *Palestina – Kalendarium*, 2020-08-31, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/palestina/kalendarium/> (Hämtad 2021-03-23)

UI, Landguiden (betaltjänst), *Palestina – Kalendarium*, 2021-02-09, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/palestina/kalendarium/> (Hämtad 2021-03-23)

UI, Landguiden (betaltjänst), *Palestina – Modern historia*, 2021-02-24, <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/palestina/modern-historia/> (Hämtad 2021-03-08)

Wikipedia, *List of Palestinian rocket attacks on Israel in 2019*, odaterad, https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Palestinian_rocket_attacks_on_Israel_in_2019#cite_note-9 (Hämtad 2021-03-30)

World Bank, *West Bank and Gaza - Assistance Strategy for the period FY18-21*, <http://documents.worldbank.org/curated/en/339871512568083583/West-Bank-and-Gaza-Assistance-Strategy-for-the-period-FY18-21> (Hämtad 2021-04-19)

Otrycka källor

Samtal med EUBAM Rafah, Tel Aviv, 2019-02-12

Samtal med Louise Pesamaa, återvändandesambandsman hos gränspolisen, placerad i Kairo, 2021-03-09

Epostkonversation med Gisha, 2021-04-04 och 2021-04-11.